

İLAÇ FİYATLARI SERBEST

Bakanlar Kurulu'nun ilaç fiyatlarının serbest bırakılmasıyla ilgili olarak 4 Aralık 1984 tarihinde almış olduğu karar 28.12.1984 tarihli Resmî Gazete'de yayınlandı. 1 Ocak 1985 tarihinde yürürlüğe giren karara göre ilaç imalatçıları her ilaç için tesbit ettikleri satış fiyatlarını, ilacın piyasaya sunulmasından on işgünü önce SSYB'ye bildirecekler. Bakanlık, belirtilen süre içinde bu fiyatı reddetmediği takdirde söz konusu fiyat otomatikman yürürlüğe girecek.

Bakanlar Kurulu kararı daha önce ilaç fiyatlarının belirlenmesinde esas alınan 7/4129 ve 83/6167 sayılı kararlarında yürürlükten kaldırarak imalatçı firmalara, fiyatlarını kendi maliyetlerine göre serbestçe belirleme olanağını getirirken, firma ve ilaç bazında bir kâr sınırı da getiriyor. Karara göre ilaç imalatçılarının yıllık kârı firma bazında yıllık satış tutarının yüzde 15'ini, tek tek ilaç bazında ise yıllık satış tutarının yüzde 20'sini geçemeyecek. Bu arada 84/8845 sayılı yeni kararnameye göre ilaç fiyatlarının artmasını önlemek amacı ile ilaç ithalatı da yapmak mümkün.

İthalatçı satış fiyatı, ithalat maliyetine yüzde 14 kâr ilâve edilerek bulunacak. İlaç hammaddelerinde fiyat denetimini yine 84/8845 sayılı kararnameye ve yeni ithalat rejimine göre Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca kurulacak bir kurul tarafından yapılacak.

İLAÇ FİYATLARININ SERBEST BIRAKILMASI İLE İLGİLİ OLARAK NELER DEDİLER?

* Mehmet AYDIN (Sağlık Bakanı) : İlaç fiyatlarını serbest bırakma diye bir şey yok. Biz ilaç fiyatlarına biraz daha serbest düzen getirdik. İlaç firmaları yeni fiyatlarını bize bildirecekler. Biz uygun bulursak sesimizi çıkarmayacağız, uygun bulmazsak dur diyeceğiz.

* Kaya TURGUT (Fako İlaçları, Türkiye İlaç İşverenleri Sendikası 2. Başkanı) : Yeni fiyat belirleme yöntemi ilaç sanayinin yatırım imkânlarını artıracak. İyi ilaç üretimi (GMP) esaslarına uymak için gerekli yatırım fonlarının oluşmasına katkıda bulunacak. İlaç fiyatlarının ise bu karardan büyük ölçüde etkileneceğini sanmıyorum.

* Cengiz CELAYİR (Türk İlaç Sanayi Derneği Başkanı). Konuşmak için uygulamayı görmek lazım. Ancak Türk İlaç Sanayinin fiyat ve kalite yönünden ortaya koyacağı performansın, hazır ilaç ithalatı başvurmayı gerektirmeyeceğine inanıyorum.

* Yaşar YILDIRIM (Wyeth İlaçları) : Şimdi dolar'a bağlı olarak artan hammadde giderlerini fiyatlara yansıtacağız. Bu da tabii fiyat artışlarına yol açacak.

* Cengiz YURTOĞLU (Yurtöğlü İlaç Sanayi) : Alınan kararların ilaç fiyatlarında hızlı artışların gündeme gelmesi ve yabancı firmaların Türkiye piyasasındaki hakimiyetinin giderek artması gibi olumsuz sonuçlar doğurmasından kaygı duyuyorum.

* Yalçın ULUKAYA (T.E.B. Merkez Heyeti Üyesi) : Yeni uygulama ile ilaç reklâmlarının artacağı ve bununda yapay tüketim artışına neden olacağı görüşündeyim. Sonuçta toplumsal sorunlar doğabi-

lecektir.

* Akın ÇUBUKÇU (Ankara Eczacı Odası Başkanı) : İlaç fiyatlarının serbest rekabetle düşmesini beklemek mümkün değil. Çünkü ilaç konusunda dışa bağımlıyız. Bu uygulama ilaç fiyatlarını yükseltecek. Olumsuz yönleri halka yansıtacak.

* Ahmet KARACA (İzmir Eczacı Odası Başkanı) : Alınan kararlarla ilaç piyasası yabancı firma'ların tekeline bırakılmıştır. Bundan tüketici zarar görecektir. Sağlık Bakanlığının ilaç sanayini değil, tüketiciyi koruyucu kararlar almasını beklerdik. Yeni uygulamayı Sosyal Devlet anlayışına uygun görmüyoruz.

* Işık BOYACIGİLLER (EDAK Yönetim Kurulu Başkanı) : İlaç fiyatlarının serbest bırakılmasındaki amaç izlenen yönden bellidir. Depocu ve eczane kârları artırılmazken fiyatları serbest bırakmakla kime ne verilmek istendiği ortadadır.

İlaç Fiyatlarının Serbest Bırakılması Sosyal Devlet Anlayışına Aykırıdır

BİR YORUM (*)

Yeni yıl ile birlikte İlaç Sanayimizin bir bölümünün ısrarla savunduğu olay gerçekleşti, 15 yıllık öz' emleri sona erdi. Bundan böyle pratik sonuçları bakımından ilaç fiyatlarını üretici firmalar belirleyecekler. Konuyu teknik yönleri ile bir yıla yakındır tartışıyoruz, görüşlerimizi açıklıyoruz. Bu yazımızda konunun sosyal yönleri üzerinde durmak istiyoruz.

Devletimiz Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına ülkenin sağlık sorunlarını çözme görevi vermiştir. Yıllardan beri Sağlık Bakanlıklarını en çok ilgilendiren konu ilaç olmuştur. Neden i' a' ç her zaman ön plandadır? Çünkü ilaç toplumumuzun en geniş kesimini ilgilendiren bulunmayınca yerine koyacak başka bir şeyimiz olmayan ender mallardan biridir. İşte bu özelliği ile ilaç diğer ticari mallardan ayrılır. Onun vazgeçil' emez oluşu ilacı «ekonomik bir emtia» değil «sosyal bir araç» kılmıştır. Bu noktada sorun ilaca «sosyal bir

araç» olarak bakmak veya bakmamak sorunudur. Eğer sosyal bir araç olarak görüyorsak Bakanlık olarak sırasıyla ilacın her zaman bulunabilirliğini sağlamak, kaliteli olmasını sağlamak, ucuz olmasını sağlamak zorundayız. Yani ön planda ilacı tüketen kesimlerin çıkarlarının savunulması gerekmektedir. Bu da Sosyal Devlet anlayışının bir sonucudur.

Alınan yeni kararların tüm iyi niyetlerimizi koruyarak yukarıda saydığımız sonuçları almaya yönelik olduğuna inanıyoruz.

İlacı serbest piyasa koşullarında değerlendirdiğimizde alınacak sonuçların tüketicinin lehine olmadığı görülecektir. Bu iddialarımızı yineliyoruz. İlaç piyasasında rekabet olmadığı yoktur. Piyasanın yüzde 80'ini elinde tutan yabancı ve yerli firmalar önce diğer ilaç üreticilerinin yok olmasını sağlayacak ve sonra da Sayın Başbakanın hiç beğenmediği bir model olan «Oligopol» pi-

* Bu yazıyı 6643 sayılı kanununun 20/g maddesinin Yönetim Kurulumuza verdiği yetkiye dayanarak yayınlıyoruz.

yasa içinde anlaşmalı fiyat uygulayacaklardır. Yani ilaç fiyatları gerçekten serbest olmayacaktır. Bir kaç tekelleri firma tarafından belirlenecektir. Banka faizleri de zamanında serbest olacak denilmiş, sonra da tek faiz uygulamaya geçilmişti. Bu örnek unutulmamalıdır.

Yeni uygulamalar ile ilaç firmaları Sağlık Bakanlığını ilaç sorunlarının çözümünde yanlış yönlendirmektedir. Şöyle ki; İlaç sanayi Türkiye'de ilaç sorununun çözümünü kendi sorununun çözümü ile bir tutmakta, kendi çıkarları ile ilaçla ilgili diğer kesimlerin çıkarları özdeşleştirilmektedir. Diğer bir deyişle aranan her ilacın piyasada bulunması, fiyatın ucuzlaması, yatırımların artması, teknolojik gelişme, kalite kontrol gibi konuların çözümü ilaç sanayinin isteklerinin gerçekleşmesi ile bir tutulmaktadır. Nitekim Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sayın Mehmet Aydın 29.12.1984 günü gazetelerde yayınlanan demecinde «İlaç endüstrisi ancak serbest fiyat sistemiyle kaliteli üretime geçebilir» görüşünü savunmuştur. Sayın Bakanın bu sözlerini büyük bir tahsizlik olarak nitelendiriyoruz. Çünkü ilaç fiyat unsuru nedeniyle kaliteli olamaz. Her zaman

kaliteli, güvenilir, yüksek etkinlikte ve biyolojik yararlarının sağlanabilecek düzeyde olmalıdır. İlacın kaliteli olmasının sağlanmasında, aranan her ilacın piyasada bulunmasında Sağlık Bakanlığı ödün verici değil yaptırımcı olmalıdır. Bunlar tartışılması dahi gerekmeyen konulardır. Yeni uygulamalar ile yatırımların artacağı, araştırmaların gelişeceği de inandırıcı değildir. Türkiye'de gerçek bir ilaç sanayine yatırım yapmak firmalara kârlı gelmemektedir. Yine ilaçtan kazanılan kârlar seramik sanayi, elektronik sanayi v.b. gibi başka alanlara yatırılacaktır.

Sonuç olarak getirilen yeni uygulama sadece yabancı ve bir kaç yerli ilaç üreticisinin kârını artırmaktan başka bir sonuç getirmeyecektir. İlaçla ilgili olarak tüketici kesimin sorununu çözmeyecektir.

Elbette bir gün ilaçla ilgili konularda en geniş kesimin çıkarlarını savunacak kararların alınacağı günlere olan inancımızı yitirmeden, alınan kararların ülkemizin ve halkımızın çıkarlarını yansıtmadığı için ilaç fiyatlarının serbest bırakılmasını Sosyal Devlet anlayışına aykırıdır diyoruz.

**İzmir Eczacı Odası
Yönetim Kurulu**